

Sygn. akt II CZ 50/13

POSTANOWIENIE

Dnia 20 września 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Kwaśniewski (przewodniczący)

SSN Mirosław Bączyk

SSN Marta Romańska (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku M. M.
przy uczestnictwie O. W.
o wpis prawa do posiadania,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 20 września 2013 r.,
zażalenia wnioskodawczyni
na postanowienie Sądu Okręgowego w P.
z dnia 30 października 2012 r.,

uchyla zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 30 października 2012 r. Sąd Okręgowy w P. odrzucił wniosek M. M. o przywrócenie terminu do uzupełniania braków formalnych skargi kasacyjnej od postanowienia tego Sądu z 18 maja 2012 r. w sprawie z jej wniosku o wpis do księgi wieczystej oraz odrzucił tę skargę kasacyjną.

Sąd Okręgowy uznał, że wniosek o przywrócenie terminu do uzupełnienia braków czynności procesowej nie jest dopuszczalny. Powinien on bowiem zmierzać do przywrócenia terminu do dokonania tej czynności procesowej, której powódka nie dokonała w terminie. Niedokonanie w terminie czynności procesowej czyni ją nieskuteczną, a jeśli czynnością tą było uzupełnienie braków środka zaskarżenia, to jej niewykonanie uzasadnia jego odrzucenie. Jako podstawę rozstrzygnięcia Sąd Okręgowy powołał art. 168 § 1 i art. 398⁶ § 2 k.p.c.

W zażaleniu na postanowienie z 30 października 2012 r. wnioskodawczyni zarzuciła, że rozstrzygnięcie to jest sprzeczne z art. 168 k.p.c., gdyż wniosek o przywrócenie terminu złożyła w warunkach, gdy jej skarga kasacyjna nie była jeszcze odrzucona, a zatem brak było podstaw do ubiegania się o przywrócenie terminu do jej wniesienia. Skarżąca wniosła o uchylenie tego postanowienia w całości oraz zasądzenie od uczestniczki kosztów postępowania zażaleniowego.

Postanowieniem z 4 grudnia 2012 r., Sąd Okręgowy w P. odrzucił zażalenie wnioskodawczyni na rozstrzygnięcie w punkt 1 postanowienia Sądu Okręgowego w P. z 30 października 2012 r. w przedmiocie odrzucenia jej wniosku o przywrócenie terminu do uzupełniania braków formalnych skargi kasacyjnej, gdyż nie przysługuje na nie zażalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

1. W pierwszym rzędzie należy zwrócić uwagę, że w postępowaniu zażaleniowym przed Sądem Najwyższym nie ma możliwości rozpoznania wniosku o przywrócenie terminu do uzupełnienia braków skargi kasacyjnej i zmiany postanowienia wydanego w tym przedmiocie przez sąd drugiej instancji. Zgodnie bowiem z art. 394¹ § 1 pkt 1 k.p.c. zażalenie do Sądu Najwyższego przysługuje na postanowienie sądu drugiej instancji odrzucające skargę kasacyjną. Postanowienie odrzucające wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia skargi kasacyjnej nie jest takim orzeczeniem, gdyż nie zostało ono wymienione w § 1 pkt 2 oraz w § 3

tego przepisu, co zadecydowało o wydaniu przez Sąd Okręgowy postanowienia z 4 grudnia 2012 r.

Przy rozpoznawaniu zażalenia na postanowienie odrzucające skargę kasacyjną, na wniosek skarżącego zawarty w zażaleniu (art. 398²¹ k.p.c. w zw. z art. 380 k.p.c.), Sąd Najwyższy może badać zasadność odmowy przywrócenia terminu do dokonania czynności koniecznych dla wniesienia skargi. W zażaleniu na postanowienie o odrzuceniu skargi kasacyjnej wnioskodawczyni przytoczyła argumentację mającą przemawiać za tym, że jej wniosek o przywrócenie terminu do uzupełnienia braków skargi kasacyjnej został rozpoznany wadliwie. Wyraziła zatem wolę, by rozpoznaniem Sądu Najwyższego objęte zostało rozstrzygnięcie co do wniosku o przywrócenie terminu do uzupełnienia braków skargi kasacyjnej.

2. Z akt wynika, że wnioskodawczyni wniosła skargę kasacyjną na postanowienie Sądu Okręgowego oddalające jej apelację w sprawie o wpis do księgi wieczystej. Zarządzeniem z 6 września 2012 r. wezwano ją o uzupełnienie braków formalnych skargi kasacyjnej oraz o jej opłacenie. Zarządzenie to doręczono wnioskodawczyni 18 września 2012 r., a zatem termin do jego wykonania mijał 25 września 2012 r. Do 8 października 2012 r. Sąd nie wydał żadnego rozstrzygnięcia co do skargi kasacyjnej wniesionej przez wnioskodawczynię, a pismem z tej daty wystąpiła ona o przywrócenie terminu do uzupełnienia braków skargi. Okoliczności przytoczonych przez wnioskodawczynię dla objaśnienia przyczyn uchybienia terminowi Sąd Okręgowy nie poddał merytorycznej ocenie, uznając wniosek za niedopuszczalny.

Dla umotywowania swojego stanowiska Sąd Okręgowy powołał się na pogląd wyrażony w postanowieniu Sądu Najwyższego z 27 stycznia 2005 r., II UZ 48/04 (nie publ.), że przewidziana w art. 168 § 1 k.p.c. możliwość przywrócenia w określonych sytuacjach terminu do dokonania czynności procesowej, który został przekroczony, dotyczy czynności procesowej, a nie jej elementów składowych, kreujących ją lub tworzących jej formę. Pogląd ten ma niewątpliwie zastosowanie w przypadkach, gdy wniesiony środek zaskarżenia zostanie odrzucony z uwagi na niezuzupełnienie jego braków formalnych, a wówczas dla wywołania skutku w postaci wszczęcia postępowania, w którym środek zaskarżenia zostanie rozpoznany nie wystarczy samo tylko przywrócenie

terminu do uzupełnienia jego braków. Odrzucony środek zaskarżenia nie wywołuje już skutków prawnych, co oznacza, że skarżący musi ubiegać się o przywrócenie terminu do jego wniesienia.

W postanowieniu z 10 listopada 2006 r., I CZ 61/06 (nie publ.), Sąd Najwyższy przyjął, że gdy środek zaskarżenia z brakiem fiskalnym został wniesiony w terminie i nie odrzucony, gdyż skarżący wcześniej wystąpił z wnioskiem o przywrócenie terminu do wniesienia opłaty, to zgodnie z wymaganiami zawartymi w art. 169 § 3 k.p.c. powinien on jednocześnie uiścić należną opłatę sądową. Brak jest natomiast w takim wypadku podstaw do zażądania ponownego wniesienia takiego środka, gdyż uprzednio wniesiony zachował jeszcze być prawny. Jest to argument przemawiający za tym, aby przyjąć, że uiszczenie opłaty od środka zaskarżenia stanowi jednak odrębną, choć akcesoryjną, czynność procesową. Wniosek o przywrócenie terminu do uiszczenia opłaty od środka zaskarżenia ale także o przywrócenie terminu do uzupełnienia jego innych braków formalnych może być skutecznie wniesiony tylko wtedy, gdy środek taki został faktycznie wniesiony, lecz nie został w terminie opłacony lub jest dotknięty brakami, jak również pod warunkiem, że nie został jeszcze odrzucony. Uprawomocnienie się postanowienia o odrzuceniu środka zaskarżenia wniesionego od orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie powoduje, że takie postanowienie jest wiążące dla sądu (art. 365 k.p.c.) i jako kończące postępowanie w sprawie nie może być więc uchylone na podstawie art. 359 k.p.c.

Skoro wnioskodawczyni wystąpiła o przywrócenie terminu do usunięcia braków formalnych wniesionej przez nią skargi kasacyjnej w sytuacji, gdy skarga ta nie była jeszcze odrzucona, to jej wniosek należało rozpoznać merytorycznie, gdyż był dopuszczalny.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398¹⁵ § 1 zdanie pierwsze w zw. z art. 394¹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.